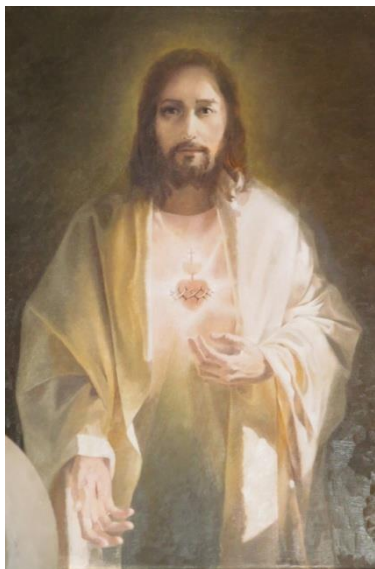

WPROWADZENIE

Choć decyzją Ks. Abp. Stanisława Gądeckiego z istniejącej Parafii Chojnica-Morasko [pw. Ścięcia Jana Chrzciciela] dopiero w roku 2014 wyodrębniona została Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Suchym Lesie, dla uzyskania pełnego obrazu zasadnym jest przedstawienie także jej korzeni...

Stąd bowiem parafianie podążali pieszo do parafialnego kościoła w Chojnicy a później w Morasku, by chrzcić swoje dzieci i przystępować do innych Sakramentów, tutaj żegnali swoich bliskich spoczywających obecnie na cmentarzu w Chojnicy i Morasku...

Tutaj, wbrew wszystkiemu, trwali przy Bogu, tutaj modlili się w przysposobionym na kaplicę, wojskowym baraku... Tutaj również, wraz z Ks. Proboszczem, podjęli trud budowy nowej świątyni...

Z Kościoła Matki utworzone zostały trzy odrębne Parafie: Morasko [prob. ks. Tomasz Kulka], Złotniki [prob. ks. Jakub Knychala] i Suchy Las [prob. ks. Andrzej Niwczyk].

Ich wcześniejsza historia, także ze względu na posługujących księży [zamieszkujących głównie w Suchym Lesie] do pewnego momentu jest wspólna, a rozdzielenie informacji byłoby zubożające...

Aby ślady naszej historii nie zaginęły bezpowrotnie przedstawiamy poniżej te okrucieństwa najdawniejszych zwłaszcza dziejów, które udało się ocalić...

Tekst został podzielony:

- *Czasy najdawniejsze [w tym: OKRES MIĘDZYWOJENNY i CZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ]*
- *Kaplica w Suchym Lesie [w tym: WALKA WŁADZ Z KOŚCIOŁEM]*
- *Jeszcze w Parafii Chojnica-Morasko [w tym: BUDOWA KOŚCIOŁA W SUCHYM LESIE i KOŚCIÓŁ NSPJ – do r. 2013]*

a informacje sprzed utworzenia Parafii NSPJ, dotyczące Suchego Lasu – pogrubione.

- **HISTORIA PARAFII NSPJ, od r. 2014**

W zakładce **Historia** znajdziesz także:

[Poświęcenie kościoła w Suchym Lesie - 12.05.2013r.](#)

[Proboszczowie i wikariusze](#)

[Księża w parafii Chojnica. Opracowanie: Grzegorz Mencil](#) – *szczegółowe opracowanie wraz z rycinami*

[Kaplice, figury i krzyże](#) – *do Parafii NSPJ od r. 2014 należą tylko te, które znajdują się na terenie Suchego Lasu*

Zapraszam do lektury
Maria Krasnosielska

**SUCHY LAS OD NAJDAWNIEJSZYCH CZASÓW (1726)
NALEŻAŁ (OBOK ŁAGIEWNIK, GLINNA, RADOJEWA I MORASKA)
DO PARAFII CHOJNICA.**

- **CZASY NAJDAWNIEJSZE**

Data erekcji parafii w Chojnicy nie jest dokładnie znana, w dokumentach kościelnych przyjmuje się, że parafia Chojnica erygowana była w XI – XII wieku, a kościół p.w. św. Jana Chrzciciela (wspominany w źródłach przed rokiem 1374) istniał być może już w XI wieku.

Chojnica jako ośrodek opola (opole - organizacja opolna, w XII-XIII w. jednostka osadnicza Słowian zachodnich, złożona z kilku mniejszych osiedli powiązanych sąsiedztwem) miała kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela (X-XI w.).

W 1403 erygowano drewniany kościół w Morasku (wtedy Morawsku), zbudowany przez poznańskiego cieślę Dominika; po jego zgonie, staraniem plebana Dezyderego (Dazdarza), ukończony. Plebania udotowana była w dwa łany roli i daniny z folwarku.

W 1507 roku jednowioskową parafię w Morasku złączono z parafią Chojnica. Pierwotna, erygowana krótko przed 1403 rokiem, drewniana świątynia upadła w połowie XVI w. i nie została odbudowana, a rolę zabrali w 1598 r. Morawscy. Po przyłączeniu Moraska do parafii chojnickiej należało 11 wsi.

W 1510 do parafii Chojnica należą: Bielawy, Biezdrowsko, Drogocin, Glinno, Glinno Małe, Knyszyn, Lubicz, Łagiewniki, Morawsko i Tworkowo.

1510 - w Morasku istnieje jeszcze kościół p.w. św. Anny (jako filialny chojnickiego).

1529 - kościół w Chojnicy nadal występuje p.w. św. Jana Chrzciciela.

1531 - rozpoczęcie w Chojnicy budowy kościoła p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela (przez Jana Przecławskiego, dziedzica wsi).

1546 - od tego roku zaczynają się księgi kościelne w Chojnicy.

1554 - z tego roku pochodzi chojnicka gotycka monstrancja z postaciami św. Wojciecha i św. Stanisława ufundowana przez Andrzeja Przecławskiego, dziekana poznańskiego. Obecnie znajduje się ona w Muzeum Archidiecezjalnym w Poznaniu.

1556 - ukończenie budowy kościoła w Chojnicy (Styl późnogotycki, orientowany, murowany, tynkowany, jednonawowy, prezbiterium trójboczne zamknięte. Od północy dobudowana zakrystia i kaplica. Na narożnikach fasady zachodniej dwie okrągłe wieżyczki. Nad głównym wejściem herb Nałęcz i data 1546r. Na szkarpie południowo-wschodniej herb Ryba i data 1546. W nawie sklepienie gwiazdziste o rzeźbionych wspornikach. W rombowych polach dwugłowe orły i ornament lwa czeskiego, z doby Wacława II - 1300r.). Kościół przerabiany w dobie baroku).

1582 - z tego roku pochodzi (używany w Suchym Lesie), ufundowany przez Jana Przecławskiego i Adalberta Skrzetuskiego kielich mszalny z Chojnicy.

1586 - kościół chojnicki występuje p.w. Ścięcia św. Jana Chrzciciela.

1641 - w Morasku, w miejscu dawnego kościoła, postawiono krzyż.

1726 - do Parafii Chojnica należą: Chojnica, Biedrusko, Bielawy, Drogocin, Glinienko, Glinno, Knyszyn, Lubicz, Łagiewniki, Morasko, Suchy Las i Tworkowo.

1757 - 09.IV. W Glinnie urodził się Wojciech Bogusławski, „*Ojciec Teatru Polskiego*”, Patron SP w Suchym Lesie.

1770 - 14.I. Ceremonia uzupełniająca chrzest W. Bogusławskiego (dziecko ochrzczone zostało w domu, w dniu urodzenia).

1889 - odnowienie przez Nepomucynę Kosmowską z Knyszyna kielicha mszalnego z r. 1582.

1891 - gruntowne odnowienie kościoła w Chojnicy.

1903 - w Łagiewnikach urodził się ks. Stefan Hain, późniejszy kustosz i dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu.

1907 - w Morasku zbudowano kościół protestancki.

1896 - 1918r. Proboszczem jest ks. Bronisław Hertmanowski, wielki patriota, długoletni członek Towarzystwa Pomocy Naukowej im. K. Marcinkowskiego. Zbierał on fundusze na prywatne nauczanie dzieci j. polskiego, aby ochronić je przed germanizacją, a w latach 1906 - 1907 udzielił poparcia polskim strajkom szkolnym, za co został wyrokiem sądu II Izby Karnej w Poznaniu skazany na 3 miesiące twierdzy w Wiśtouląściu. Wolnej i niepodległej Polski nie doczekał, zmarł 11 października 1918 w Chojnicy i tam został pochowany. **Płyta z jego grobu przez wiele lat znajdowała się przy kaplicy w Suchym Lesie a po rozebraniu baraku, oczekiwała na nowe miejsce** [w roku 2013 podczas wizytacji kanonicznej na cmentarzu w Chojnicy poświęcony został pomnik ks. B. Hermanowskiego]. Jego następcą został ks. Stanisław Wężyk.

Oprac. Maria Krasnosielska
na podst. materiałów zebranych przez historyka, p. Zenona Pilarczyka [1931 - 2010].

- **OKRES MIĘDZYWOJENNY**

1925 - 03.V. W Morasku postawiono figurę Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej.

1930 - erygowano kaplicę publiczną p.w. św. Trójcy w Morasku.

1931 - kaplicy publicznej w Morasku nadano charakter kościoła sukursalnego.

1932 - Rada Gminna w Morasku przeznacza z gruntu gminnego parcelę (ok. 0,75 ha) pod założenie cmentarza gminnego w Morasku.

1935 - ufundowanie przez Wiktorię i Władysława Gumkowskich ze Suchego Lasu dla parafii Chojnica - Morasko monstrancji, do dziś używanej w Suchym Lesie.

W okresie międzywojennym każdy proboszcz parafii Chojnica był jednocześnie kapelanem dla Garnizonu Biedrusko. W niedzielę stacjonujące na poligonie jednostki wojskowe w zwartym szyku maszerowały na tzw. „Polankę”, aby wziąć udział we Mszy św. Wojsko uczestniczyło także w procesji Bożego Ciała - przed każdym z 4 ołtarzy Kompania Honorowa WP prezentowała broń.

Właśnie do Chojnicy, odległej od Suchego Lasu o ok. 7 kilometrów, chodzili początkowo na niedzielną Mszę św. i inne uroczystości mieszkańcy naszej miejscowości.

Było to wielkim wysiłkiem fizycznym: ludzie najczęściej szli pieszo, rzadko jechali rowerem, a tylko bogatsi (przeważnie gospodarze) mogli pozwolić sobie na bryczkę. Droga była piaszczysta, środkiem bieżyły koleiny wyżłobione przez wozy konne. Piesi szli ścieżkami wydeptanymi po lewej i prawej stronie drogi. Męczyły się zwłaszcza kobiety - świąteczne obuwie na obcasach zapadało się w piasku, paliło w stopy i obcierało nogi nieprzyzwyczajone do butów. Dlatego buty często zakładano dopiero ok. 300 m przed kościołem, przy tzw. „Młynku” - małym młynie wodnym - po uprzednim obmyciu stóp. Podobnie wyglądała droga powrotna. **Aby i starsi mogli uczestniczyć we Mszy św., proboszcz chojnicki, ks. Stanisław Wężyk, co niedzielę przyjeżdżał do Suchego Lasu i odprawiał Mszę św. w sali lekcyjnej.**

Sytuacja poprawiła się po wybudowaniu nowego kościoła filialnego w Morasku.

W 1930r. erygowano kaplicę publiczną p.w. św. Trójcy, a w 1931 kaplicy tej nadano charakter kościoła sukursalnego - pomocniczego) [zburzony w 2017r.]. **Do Moraska było znacznie bliżej**

(ok. 4 km), lecz nadal na ważniejsze święta i uroczystości wielu mieszkańców Suchego Lasu chodziło do Chojnicy odwiedzając także stary, parafialny cmentarz, na którym prawie każdy miał kogoś bliskiego. W latach 70-tych władze komunalne miały zamiar ekshumować ciała osób tam pogrzebanych a szczątki przewieźć na cmentarz komunalny w Poznaniu. Jednak dzięki protestom mieszkańców, Gminnego Komitetu FJN oraz poparciu Komendy Poligonu Biedrusko cmentarz pozostał i co roku - dzięki staraniom Ks. Proboszcza - parafianie mogą uporządkować groby i uczestniczyć w nabożeństwie żałobnym.

Poświęcenie nowego cmentarza w Morasku miało miejsce 1.XI.1937 r. Z polecenia Kurii Arcybiskupiej poświęcenia dokonał ówczesny Ks. Proboszcz i radca duchowny ks. S. Wężyk. Po poświęceniu odbyła się procesja żałobna zakończona wzruszającym kazaniem ks. Krugera z Bąblina.

Oprac. Maria Krasnosielska
na podst. materiałów zebranych przez historyka, p. Zenona Pilarczyka [1931 - 2010].

• CZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ

Spokojne i sielskie życie Parafii, do której należał także Suchy Las oraz całej Polski przerwane zostaje napaścią hitlerowską.

31 grudnia 1939 r., Niemcy niszczą stojącą w Morasku figurę Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej.

Po zajęciu Polski władze niemieckie postanawiają powiększyć obszar poligonu Biedrusko wcielając do niego w r. 1943 roku Chojnicę, Łagiewniki, Glinno, Glinienko i Okolewo. Do kościoła w Chojnicy mogą uczęszczać tylko mieszkańcy powiększonego poligonu. Ks. Wężyka przed wywózką do obozu koncentracyjnego ratuje właściciel Łagiewnik – Niemiec, Bruno Helling (szkolny kolega księdza z Gimnazjum w Rogoźnie). Proboszcz przeniesiony zostaje do leśniczówki w Morasku i tam spełnia, ograniczone wtedy, obowiązki duszpasterskie. W roku 1945 poligon wchłania Chojnicę, kościołem parafialnym staje się przyznany parafii kościół protestancki w Morasku.

W międzyczasie władze niemieckie zamykają też cmentarz w Chojnicy, a po wojnie (1946) polskie władze wojskowe przystępują do wysiedlania z Chojnicy, Łagiewnik, Glinna, Glinienka i Okolewa ludności cywilnej. Domy oraz zabudowania gospodarcze zostają rozebrane, a cegła uzyskana z rozbiórki budynków gminnych przeznaczona jest na budowę nowej szkoły.

Na poligonie stoi pusty kościół, który - bez księdza i parafian - powoli zamienia się w ruinę. Wszelkie próby do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zabezpieczenie kościoła (gotyk) i uchronienie go przed dalszą dewastacją pozostają bez odpowiedzi. Dopiero lata 90-te przynoszą informację o zabezpieczeniu murów przed ostatecznym zniszczeniem.

Kościół w Morasku, czynny do czerwca 1941 r., zamieniony zostaje na magazyn sprzętu wojskowego i materiałów sanitarnych.

W roku 1945 siedziba i nabożeństwa parafii chojnickiej przeniesione zostają do przyznanego Parafii kościoła protestanckiego (z kamienia i cegły, jednonawowy, z jedną wieżą) wybudowanego w r. 1907.

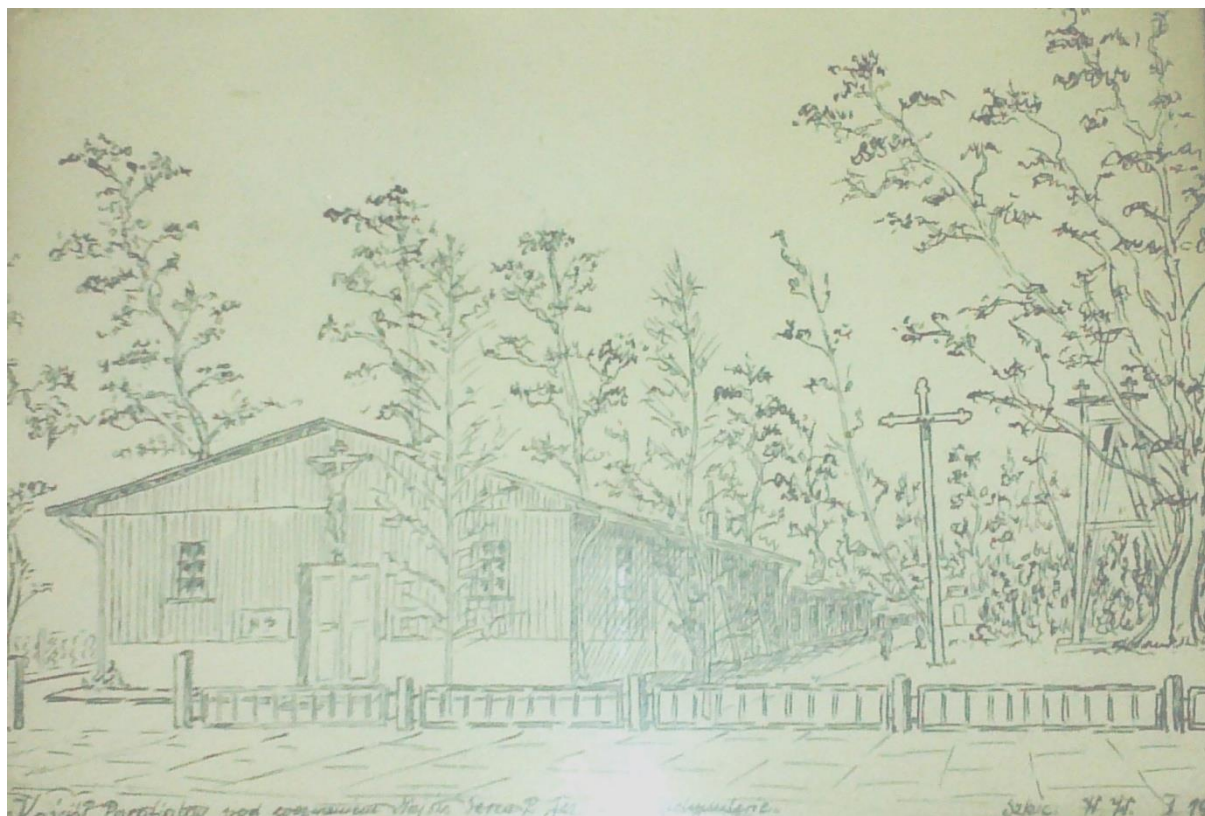
Przejmuje on funkcję kościoła chojnickiego oraz jego wezwanie: Ścięcia św. Jana Chrzciciela. Kościół p.w. Św. Trójcy nadal jest nieczynny. Ks. S. Wężyk przeniesiony zostaje do Stęszewa i tam, po kilku latach, umiera.

W czasie okupacji hitlerowskiej, wyznawcom wyznania rzymsko-katolickiego utrudniano lub uniemożliwiano - podobnie jak wszędzie na okupowanych terenach - uczęszczanie do kościoła. **Okupanci doprowadzają także do zniszczenia w Suchym Lesie figury Matki Boskiej Niepokalanej.**

*Oprac. Maria Krasnosielska
na podst. materiałów zebranych przez historyka, p. Zenona Pilarczyka [1931 - 2010].*

KAPLICA NSPJ W SUCHYM LESIE

Suchy Las (największa spośród okolicznych miejscowości, należących do Parafii Chojnica-Morasko) miał ambicję posiadania własnego kościoła. Pragnieniom tym wyszedł na przeciw nowy, młody proboszcz, ks. Tadeusz Myszczyński, od którego postaci promieniowała charyzma świętości. Dzięki jego staraniom udało się zorganizować w Suchym Lesie grupę osób, która odkupiła od władz wojskowych w Biedrusku drewniany barak. Został on starannie rozebrany i „szarwarkiem” przewieziony do Suchego Lasu. Po 2. latach stanął na podmurówce i został poświęcony (5.IX.1948 r.) jako kaplica p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Przy kaplicy, w dalszej części baraku, urządzono przedszkole zamienione później na mieszkanie dla księdza i salę katechetyczną. Obok kaplicy postawiono kostnicę i dzwonnice. Poświęcenia dokonał ks. bp Franciszek Jedwabski - **20.X.1948 r. kaplicę erygowano i otrzymała ona charakter kościoła sukursalnego p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa.** Przy kościele działały następujące organizacje: Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej i Żeńskiej, Krucjata Eucharystyczna, Chór Kościelny i Caritas. Ksiądz Myszczyński wprowadził też zwyczaj, aby w dzień Bożego Ciała procesja jednego roku szła ze Suchego Lasu do Moraska, a w następnym z Moraska do Suchego Lasu, do którego w 1952 r. się przeprowadził.

Jego następcą był ks. Tadeusz Szkarłat – postanowił on zamienić barak w kaplicę z prawdziwego zdarzenia. Wnętrze nie wyglądało zachęcająco – drewniany sufit z wielkich płyt spoczywał na 2 rzędach drewnianych słupów, do siedzenia ławy bez oparcia w ilości niewystarczającej, dodatkowo półmrok – Suchy Las nie był jeszcze zelektryfikowany. Wszystkie zebrane przez Księdza pieniądze przeznaczone były na zakup potrzebnych do przebudowy sufitu materiałów, a sam Proboszcz w roboczym ubraniu mozolnie zbijał i sklejał estetyczne kasetony ozdobione symbolami eucharystycznymi, ufundowanymi przez parafian. Drewniane słupy zastąpione zostały solidnymi filarami z cegły, a więźba sufitu wzmocniona stalowymi dźwigarami. W boczne nawy wkomponowane zostały ołtarze, co wiązało się z koniecznością przebudowania prostych ścian na wklęsłe. Obraz z ołtarza głównego (na którym Pan Jezus miał bardzo surową twarz) zastąpiony został innym – w ramach.

W połowie lat 50-tych miejscowość zaczęto elektryfikować, a Ksiądz zadbał również o oświetlenie kaplicy (we wszystkich pracach murarskich pomagał śp. Andrzej Olszewski, a nadzór nad pracami elektryfikacyjnymi sprawował śp. Stanisław Kłysz). Ławy bez oparcia zostały usunięte - w ich miejsce pojawiły się ławki wzięte z kościoła Św. Trójcy w Morasku, przeniesione tymczasowo również do nowego kościoła. Ponieważ zimy były mroźne Proboszcz nakazał wykuć przewód kominowy w bocznym filarze i zakupił żelazny piec węglowy, w którym palił każdej niedzieli; aby zmienić wygląd betonowej posadzki w kaplicy za zaoszczędzone pieniądze kupował ceramiczne płytki i gromadził je na zapleczu. W tym czasie wykopał też pod częścią mieszkalną małą piwnicę i zainstalował (działające z przerwami z powodu zalewania przez wodę) centralne ogrzewanie.

Oprac. Maria Krasnosielska
na podst. materiałów zebranych przez historyka, p. Zenona Pilarczyka [1931 - 2010]
oraz zapisków n-la, p. Jana Rewersa [1917 – 2001].

• **WALKA WŁADZ Z KOŚCIOŁEM**

Lata, w których przyszło pracować w naszej parafii ks. T. Szkarłatowi nie były łatwe. Nigdy wcześniej w historii Polski władze nie zwalczały tak bezwzględnie Kościoła, jak w okresie stalinowskim - cała nienawiść skierowana została przeciwko księżom. Od 1948 r. władze PRL przystąpiły do stopniowego wypierania religii ze szkół, najpierw zabroniono zatrudniania w szkołach w charakterze katechetów osób duchownych i zakonnych, później rozpoczęły się szykany także wobec nauczycieli, którzy przejęli naukę religii po zwolnionych księżach. W końcu religia została usunięta ze szkoły, a na Ks. Proboszcza spadł obowiązek zorganizowania katechezy poza nią. Powstały 3 takie punkty: w Suchym Lesie przy kaplicy, w Morasku – w domu Sióstr Misjonarek oraz w Radojewie – w prywatnym mieszkaniu. Ksiądz nie zarejestrował tych punktów, nie złożył też ślubu lojalności wobec Państwa, za co grożono mu procesem politycznym i utrudniano duszpasterską pracę.

Zabroniono między innymi przejścia Procesji ul. Obornicką. Pierwotna trasa (ul. Bogusławskiego, Rolna, Młodzieżowa, Obornicka i znów Bogusławskiego do kaplicy) musiała ulec zmianie – ul. Bogusławskiego, Rolną, do Ośrodka Zdrowia i powrót tę samą drogą. Z czasem władze zgadzały się tylko na jedną procesję – tę w Morasku i dopiero twarda interwencja prezesa Gminnego Koła ZBOWiD, śp. Stanisława Zwolenkiewicza (ubranego w powstańczy mundur), przynosiła rezultat w postaci pisemnego zezwolenia na zorganizowanie procesji także w Suchym Lesie. Podobne problemy związane były z budową ołtarzy – w najgorszych latach ustawiane były na kilkanaście minut przed nadejściem Procesji a później natychmiast rozbierane. Mimo różnych szykan stosowanych wobec uczestników Procesji Bożego Ciała (nauczycielom groziło zwolnienie z pracy) parafianie masowo szli za swoim duszpasterzem śpiewając eucharystyczne pieśni.

Właśnie wtedy Proboszcz – w obawie przed zakazem udzielania I Komunii Św. i zamknięciem kościołów – zaczął przygotowywać do przyjęcia tego sakramentu dzieci 6-letnie. Aby przyciągnąć do kościoła jak największą liczbę parafian, oprócz odprawiania Mszy Św. i nabożeństw, zaczął wystawiać w kaplicy przedstawienia o tematyce religijnej, a z młodzieżą spotykał się na grze w siatkówkę.

Proboszcz był nieustępliwy w walce o prawo do wyznawania wiary, a swoją nieustępliwą postawą wobec władz cywilnych przysparzał sporo kłopotu przełożonym, tj. Generałowi Zakonu, ks. Ignacemu Posadzemu, często nachodzonemu przez UB.

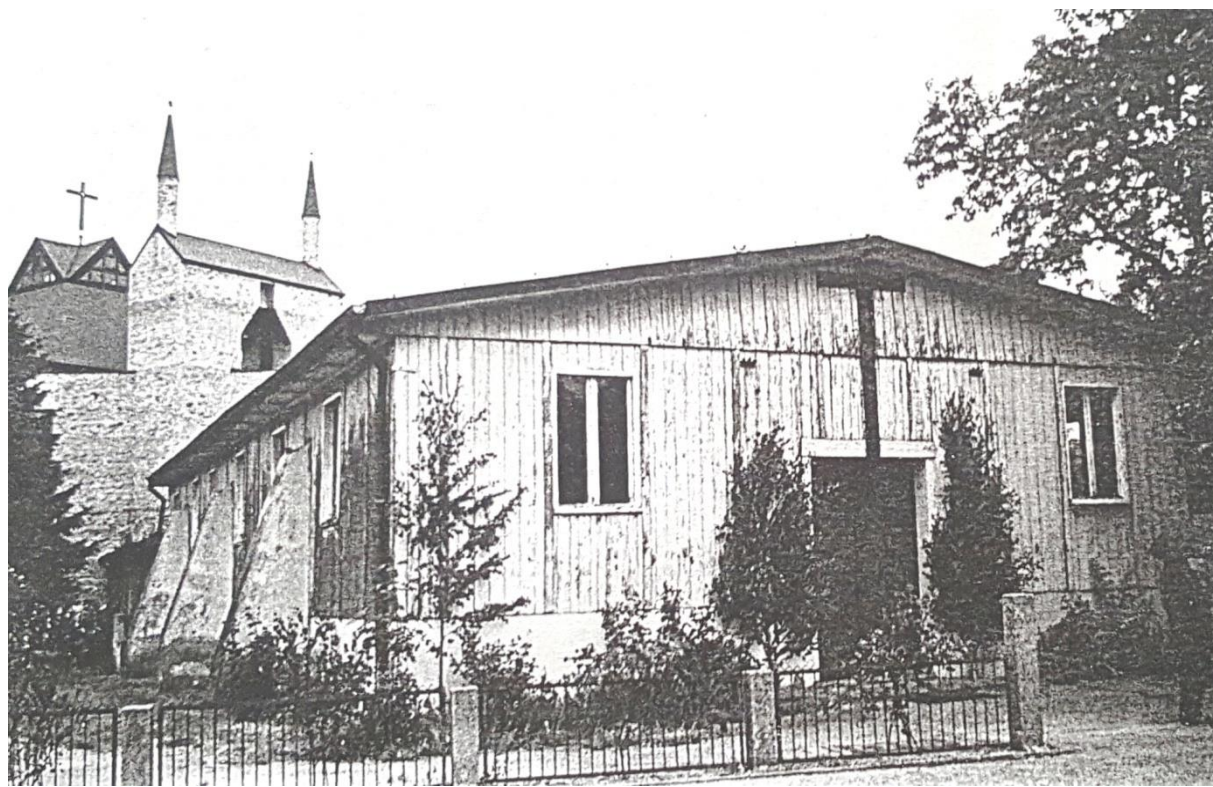
W sierpniu 1962 r. na parafian spadła wiadomość, że na żądanie władz państwowych Ks. Szkarłat musi opuścić Parafię. Zorganizowano zbiórkę pieniędzy (wszystkie oszczędności

Ksiądz przeznaczal na potrzeby parafii) i z żalem go pożegnano. Ksiądz T. Szkarłat zmarł 17.II.1990 r. i pochowany został w kwaterze Księży Chrystusowców w Ziębicach.

Jego następcami byli kolejno: ks. Benedykt Mikołajewski (1963-64), ks. Franciszek Szczykutowicz (1964-66), ks. Mieczysław Szwej (1966-69), Ks. Stanisław Grabowski (1969-77), ks. **Zygmunt Klonecki (1977-1980), który rozpoczął prace związane z budową nowego kościoła w Suchym Lesie oraz ks. Michał Kamiński (1980-1983) kontynuujący to dzieło - ostatni Chrystusowiec zawiadujący naszą parafią.**

1977 – 12-13.VIII. Suchy Las nawiedza kopia Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Całą uroczystość organizują Księża Chrystusowcy: Stanisław Grabowski oraz Michał Kamiński. Na pożegnanie obrazu w dniu 13 sierpnia Mszę Świętą odprawia ks. bp Tadeusz Etter.

*Oprac. Maria Krasnosielska
na podst. materiałów zebranych przez historyka, p. Zenona Pilarczyka [1931 - 2010]
oraz zapisków n-la, p. Jana Rewersa [1917 – 2001]*

• **BUDOWA KOŚCIOŁA W SUCHYM LESIE, do r. 2000**

Z dniem 18.VI.1983 r. parafia Chojnica-Morasko przeszła pod zarząd Kurii Metropolitalnej w Poznaniu; pierwszym proboszczem diecezjalnym został ks. Marian Kasprzycki, a nowym wikariuszem ks. Marek Szukalski.

1983 - Ks. Marek Szukalski zgromadził młodzież z Suchego Lasu tworząc grupę modlitewną (Ruch Światło-Życie), a podczas wakacji organizował wyjazdowe rekolekcje dla młodzieży.

1986 - 9.II. Ks. Proboszcz Marian Kasprzycki **podał do wiadomości, że z Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu otrzymał zgodę na budowę kościoła w Suchym Lesie.**

1987 - Wikariusz ks. Piotr Piec rozpowszechnił w Parafii kult Matki Bożej Nieustającej Pomocy.

1988 - IV. Pracę rozpoczął Zespół Synodalny, połączony z zespołem w Kiekrzu.

1988 - 11.VI. **Jubileusz 50-lecia Kapłaństwa Chrystusowca, Ks. Proboszcz Stanisława Grabowskiego,** przez wiele lat związany z kościołem w Suchym Lesie.

1988 - 03.XII. Sakrament Bierzmowania - Ks. Abp Metropolita Poznański Jerzy Stroba

1989 - 07.IV. Wytyczenie terenu pod budowę nowego kościoła w Suchym Lesie.

1989 - 08.IV. Rozpoczęcie wykopów pod fundamenty nowego kościoła.

1990 - 14-22.VI. Parafialny Kongres Eucharystyczny wraz z rekolekcjami. Na zakończenie Kongresu Procesja z Suchego Lasu do Moraska (przywrócono dawny zwyczaj odbywania procesji w Boże Ciało na przemian).

1990 - Kontynuacja prac budowlanych.

1991 - 10-15.VIII. Grupa młodzieży [wraz z młodzieżą z Łotwy], działająca w Ruchu Światło – Życie uczestniczyła w VI Światowym Dniu Młodzieży w Częstochowie.

1992 - Wikariusz, Ks. Paweł Kamza, przejął opiekę nad grupą sucholeskich ministrantów.

1994 - 28.IX. Pracę rozpoczął Zespół Synodalny, samodzielny dla Suchego Lasu.

1995 - 11.I. Proboszczem został ks. Andrzej Niwczyk, kontynuujący prace przy budowie nowego kościoła.

1995 - 09.IV. W Niedzielę Palmową Ks. Proboszcz dokonał poświęcenia palm przy głównym wejściu do nowobudowanego kościoła w Suchym Lesie.

1995 - 20.IV. Zebranie Grupy Inicjatywnej Komitetu Budowy Kościoła w Suchym Lesie.

1995 - 24.IV. Pierwsze zebranie Komitetu Budowy Kościoła w Suchym Lesie.

1995 - 15.VI. Zakończenie Procesji Bożego Ciała w budującym się jeszcze kościele Mszą św. dziękczynną.

1995 - 29.X. Poświęcenie nowego krzyża na cmentarzu w Chojnicy.

1995 - 02-03.XII. Wizytacja kanoniczną Parafii Chojnica – Morasko – Suchy Las [Ks. Bp Zdzisław Fortuniak].

1996 - 11.VI. Przejazd przez Suchy Las [ulicą Obornicką z Poznania do Obornik Wlkp.] **Figury Matki Bożej Fatimskiej.** Samochód z Figurą MB tonącą w kwiatach zatrzymał się przy grupie Matek Różańcowych, członkiń Koła Gospodyń Wiejskich i innych mieszkańców Suchego Lasu. Maryję powitano pieśnią i kwiatami, wiwatując chusteczkami. Po otwarciu samochodu-kaplicy ze wzruszeniem odmówiono modlitwę.

1997 - 24.V. Z rąk Ks. Abp. Metropolity Poznańskiego Juliusza Paetza święcenia kapłańskie otrzymał Marek Dudek z Moraska.

1997 - 25.V. Neoprezbiter ks. Marek Dudek [ze Zgromadzenia Księży Filipinów w Gostyniu] odprawił w Morasku Mszę św. Prymicyjną.

1997 - 31.V. Neoprezbiter ks. Marek Dudek odprawił w sucholeskim kościele Mszę św. Sekundycyjną.

1997 - 06.VIII. Udział pielgrzymko-wycieczki z Suchego Lasu w audiencji generalnej w Auli Pawła VI na Watykanie (podczas powitania pielgrzymów Ojciec Św. wymienia Suchy Las).

1999 - 18.V. Zamontowanie na nowym kościele dużego krzyża.

1999 - 27.V. Zamontowanie mniejszego krzyża na kaplicy kościoła.

1999 - 03.VI. W nowym, niedokończonym jeszcze kościele w Suchym Lecie Mszą św. dziękczynną zakończyła się Procesja Bożego Ciała. Od Moraska do połowy trasy procesja szła w strugach deszczu.

1999 - 27.VI. Msza św. w intencji zakrystianina – P. Władysława Marcza [dzień Jego Imienin oraz podziękowanie za 30 lat posługiwania w kościele].

1999 - 04.VII. W moraskim kościele złożono uroczyste dziękczynienie Bogu za 40 lat istnienia Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Chrystusa Króla dla Polonii Zagranicznej. Dziękczynnej Eucharystii przewodniczył JE Abp Metropolita Poznański Juliusz Peatz.

1999 - 12.IX. Pierwszy numer parafialnego pisma dla dzieci pt.: „Osiołek” (red. ks. Tadeusz Murawski).

1999 - 2-10.X. Misje Parafialne przed Wielkim Jubileuszem Roku 2000 prowadzone przez Misjonarzy Filipinów z Gostynia: ks. Adama Adamskiego i ks. Stanisława Gawlickiego.

1999 - 24.XII. Pierwsza Pasterka w nowym kościele.

1999 - 25.XII. Pierwszy informator Parafii Chojnica – Morasko – Suchy Las pt.: „W Duchu i Mocy” (red. ks. Tadeusza Murawski).

1999 - 31.XII. Msza św. dziękczynna o pójnocy [w nowym kościele] – z podziękowaniem za otrzymane w mijającym roku łaski i z zawierzeniem całej Parafii Bożej Opatrzności.

2000 - 01-02.I. Msze Święte w nowym kościele.

2000 - 18.I. Przekształcenie Parafialnego Zespołu Charytatywnego się w Parafialny Zespół Caritas.

2000 - 16.IV. Poświęcenie palm przy wejściu do nowego kościoła.

2000 - 22.IV. **Pierwsza Liturgia Wigilii Paschalnej w nowym kościele (procesja rezurekcyjna okrążyła stary kościół), od tego dnia nowy kościół jest czynny.**

2000 - 22.VI. W Uroczystość Bożego Ciała na terenie Parafii – zamiast dotychczasowej procesji z Suchego Lasu do Moraska lub z Morska do Suchego Lasu odbyły się dwie odrębne procesje.

2000 - 24-30.VI. Renowacja Misji Parafialnych w Roku Świętym 2000.

2000 - 26.VI. Poświęcenie na Osiedlu Grzybowym (Jelonek) kapliczki MB Fatimskiej.

2000 - VII. Parafię odwiedził Misjonarz z Brazylii ks. Piotr Andrzejewski.

2000 - 15-20.VIII. Grupa młodzieży (14 osób) z parafii, pod opieką ks. Tadeusza Murawskiego, uczestniczyła w XV Światowych Dniach Młodych.

2000 - 22.XI. Pierwsze spotkanie osób gotowych śpiewać w chórze kościelnym [w patronalnym dniu św. Cecylii].

2000 - 07.XII. Proboszcz Parafii Chojnica – Morasko ks. Andrzej Niwczyk, został mianowany przez Abp. Metropolitę Poznańskiego Juliusza Paetza Kanonikiem Honorowym Kapituły Kolegiackiej w Poznaniu.

2000 - 26.XII. Pierwszy występ chóru prowadzonego przez p. dyrygent Lucynę Gawecką – nauczyciela Szkoły Muzycznej w Poznaniu.

*Oprac. Maria Krasnosielska
na podstawie materiałów zebranych przez historyka, p. Zenona Pilarczyka [1931 – 2020].*

• **KOŚCIÓŁ W SUCHYM LESIE, r. 2001 – 2013**

2001 - 3-7.III. Parafialne Rekolekcje Wielkopostne. Przewodnik duchowy - ks. Maciej Kubiak, proboszcz Parafii Otorowo, były redaktor „Małego Przewodnika Katolickiego”.

2001 - 21.III. Za przyczyną anonimowego ofiarodawcy na pokrycie kosztów na nowym kościele zawieszono 800. kilogramowy dzwon.

2001 - 29.III. **Poświęcenie dzwonu przez JE Ks. Bp. Zdzisława Fortuniaka.** Napis na dzwonie: "Imię moje Święty Jan – Jam jest głos wołającego na pustyni: Prostujcie drogę Pańską" (J 1, 23).

2001 - 20.IV. Sakrament Bierzmowania – Ks. Abp. Metropolita Poznański Juliusz Paetz.

2001 - 17.V. Aktem notarialnym Parafii przekazano działkę o pow. 2,411 ha na powiększenie Cmentarza Parafialnego w Morasku.

2001 - 28.VI. Ks. Senior Kazimierz Flotyński mianowany Kanonikiem Honorowym Kapituły Kolegiackiej w Szamotułach.

2001 – Wykonanie nagłośnienia w kościele i kaplicy oraz przyłącza kanalizacji sanitarnej, wodnej i deszczowej.

2002 - 26.V. **Jubileusz 25-lecia Kapłaństwa Ks. Proboszcza Andrzeja Niwczyka.**

2003 - 11.I. Podłączenie do kościoła gazu.

2003 - 7. III. Przeprowadzka księży do nowego Domu Parafialnego w Suchym Lesie.

2003 - 1.VI. **Jubileusz 50-lecia Kapłaństwa Ks. Seniora Kazimierza Flotyńskiego.**

2003 - 19.VI. Pierwsza procesja wokół nowego kościoła.

2003 - 11.IV. Uroczystość nadania sucholeskiemu Gimnazjum im. Jana Pawła II, Mszę św. celebryje Ks. Bp. Grzegorz Balcerek.

2003 - 16.IX. Uroczysta Msza św. z okazji 25-lecia Pontyfikatu Ojca Św. Jana Pawła II.

2003 - 21.IX. Otwarcie w Suchym Lesie Placówki Sióstr Misjonarek Chrystusa Króla dla Polonii Zagranicznej.

2003 - 21.XII. Uruchomienie ogrzewania w kościele.

2004 - 28.V. Prace rozbiórkowe wewnątrz starej sucholeskiej kaplicy.

2004 - 11.VI. Rozbiórka ścian zewnętrznych baraku.

2004 - 30.V. Ustanowienie przez Arcybiskupa Stanisława Gądeckiego pierwszych w parafii Nadzwyczajnych Szafarzy Komunii Św.

2004 - VII/VIII. Pierwszy kurs lektorski dla ministrantów w Sierakowie i wyjazd grupy ministrantów na obóz do Ostrowca (opiekun – ks. Marek Tarło - Jawtok).

2004 - 23.X. Uroczysta Msza Św. w Poznańskiej Katedrze pod przewodnictwem Ks. Bp. Grzegorza Balcerka i ustanowienie 7 ministrantów z parafii do pełnienia funkcji lektora.

2004 - X/XI. Założenie na cmentarzu parafialnym kostki brukowej (w głównej alei) i podłączenie wody.

2004 - 22. XI. Nawiedzenie Parafii, [kościół w Morasku i Suchym Lesie] przez Matkę Bożą w znaku figury MB Wieleńskiej, Ucieczki Grzeszników.

2004 - 11.XII. Zakończenie rozbiórki starej kaplicy.

2004 - 24.XII. Oddanie do użytku wykończonej kaplicy w nowym kościele.

2005 - 1-2 IV. Modlitewne czuwanie w intencji Ojca Świętego.

2005 - 2.IV, godz. 23.00 Msza Św. w intencji zmarłego (o godz. 21:37) Ojca Świętego Jana Pawła II i nocne czuwanie.

2005 - 8.IV. Spotkanie w Gimnazjum poświęcone Janowi Pawłowi II, procesyjne przejście z relikwiami Ojca Świętego do Kościoła NSPJ w Suchym Lesie, uroczysta Msza Św. w intencji śp. Jana Pawła II, po niej modlitewne czuwanie prowadzone przez młodzież.

2005 - 03.V. Uroczysta Msza św. w Poznańskiej Katedrze pod przewodnictwem Ks. Bp. Grzegorza Balcerka i ustanowienie po raz pierwszy dwóch ministrantów z Suchego Lasu do pełnienia funkcji psalterzysty i kantora.

2005 - 23.V. Sakrament Bierzmowania - Ks. Bp. Grzegorz Balcerek.

2005 - 5.VI. Ustanowienie kolejnych Nadzwyczajnych Szafarzy Eucharystii.

2005 - 5.VI. Festyn Parafialny [w celu gromadzenia funduszy na cele inwestycyjne Komitet Budowy Kościoła wraz z Grupą Wspomagającą podejmował wiele inicjatyw: festyny, bale karnawałowe, rozprowadzanie cegiełek i zniczy].

2005 - VI. Pierwszy etap prac przy docelowej posadzce kościoła (zasypanie stopni i uskoków, wyrównanie pochyłości, wylanie pierwszej warstwy betonu).

2006 - 2.IV. Spektakl słowno-muzyczny w I. rocznicę śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II [przygotowany przez s. Lucynę i młodzież naszej Parafii].

2006 - 25.V. Pożegnanie śp. ks. Kanonika Kazimierza Flotyńskiego [Bogu i ludziom jako kapłan służył 53 lata].

Do końca roku 2006 trwają prace wokół kościoła:

- powstają murki oporowe, schody z cegły klinkierowej oraz balustrady,
- rozebrana zostaje stara, stojąca przy kościele kostnica,
- teren wokół kościoła, pasaż dla pieszych oraz dojazd do Domu Parafialnego wyłożony jest kostką granitową (razem ok. 1700 m kw.).

2007 - formacja duszpasterska pod hasłem: „Przypatrzmy się powołaniu naszemu”

- kazania pasyjne głosi ks. Adam Sikora,
- rekolekcje dla dorosłych ks. Stanisław Ormanty,
- rekolekcje dla dzieci i młodzieży księża: Jacek Zjawiń i Konrad Rapior.

Wielki Czwartek - Eucharystia celebrowana przez Ks. Bp. Grzegorza Balcerka, który za przykładem Pana Jezusa obmywa nogi dwunastu mężczyznom.

2007 - maj. Sakrament Bierzmowania - Ks. Abp Metropolita Poznański Stanisław Gądecki.

Do końca roku 2008 trwają prace przy kościele:

- wyłożenie płytkami zakrystii,
- ocieplenie strychu,
- tynkowanie garaży w Domu Parafialnym,
- przygotowanie pomieszczenia dla PZC,
- rozpoczęcie prac murarskich przy schodach w wieży południowej.

2008 - 7.I. Rozpoczęcie prac przy posadzce w Prezbiterium.

2008 - 11.III. Drewniany ołtarz, ambona i fotel dla księdza zastąpione zostają marmurowymi. Kolejno w kościele pojawiają się:

- pierwsze nowe ławki,
- Tabernakulum,
- chrzcielnica.

Podłoga w całym kościele oraz filary wyłożone zostają granitowymi płytami i kolejno stare ławki zastępowane są nowymi.

2008 – 10.VI. Mszę św. w intencji powołań odprawia ks. Neoprezbiter Marcin Głowiński, znany parafianom z wcześniejszych praktyk duszpasterskich i katechetycznych.

2008 - 8–16.VI. **Parafialna Pielgrzymka do Grobu Sługi Bożego Jana Pawła II** [organizatorem i przewodnikiem duchowym jest ks. Marek Tarło – Jawtok].

2008 - 17.VIII. **Jubileusz 50-lecia Kapłaństwa ks. Prałata Franciszka Szczykutowicza**, wspomagającego modlitewnie i finansowo naszą Parafię z Florydy.

2008 - 29.VIII. Do Parafii skierowany zostaje ks. Wikariusz Jakub Knychala (z zadaniem budowy kościoła na Os. Grzybowym).

2008 - 19.IX. Wizytacja Kanoniczna w Parafii. Spotkania wiernych z Ks. Arcybiskupem. Uroczysta **Msza św. połączona z poświęceniem umieszczonych w ołtarzu relikwii z Ziemi Świętej (kamień z Golgoty).**

2008 - 28.IX. Spotkanie z członkami Wspólnoty Cenacolo.

2008 - październik. Różaniec przy figurze MB Fatimskiej na Os. Grzybowym pod duchowym kierownictwem ks. Jakuba [w każdą środę i sobotę m-ca].

2008 - 24-25.X. Całonocne Nabożeństwo Pokutno – Wynagradzające połączone z przyjęciem szkaplerza.

2008 - listopad. Zamontowanie drzwi wewnętrznych w kościele przy bocznych wyjściach, rozebranie blaszanych garaży, przeniesienie dzwonnicy oraz położenie kostki brukowej na terenie przylegającym do księgarenki.

2008 - 23.XI. Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata – odnowienie przez siostry: Lucynę i Annę ślubów zakonnych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa.

2009 - 01.I. Dekret Ks. Abp. Stanisława Gądeckiego dotyczący erygowania parafii w Złotnikach (pw. św. Joanny Beretty Molla, proboszcz - ks. Jakub Knychala), określający nowe granice Parafii Chojnica-Morasko

2009 - 19.I. Nabożeństwo Ekumeniczne w ramach Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan.

2009 - wiosna. Zakup nowych organów, konfesjonatów oraz końcowe prace przy posadzce na chórze, w wieżach i na klatce schodowej w Domu Parafialnym.

2009 - 26.IV. Festiwal Muzyki Sakralnej przygotowany przez Chór Parafialny Soli Deo i Ośrodek Kultury w Suchym Lesie.

2009 - 26.IV-2.V. Pierwszy Ogólnopolski Tydzień Biblijny przebiegający pod hasłem: „Dla mnie żyć to Chrystus” związany w Suchym Lesie z ręcznym przepisywaniem tekstu Nowego Testamentu.

2009 - 7.VI. Uroczyste przyniesienie do ołtarza parafialnego egzemplarza Biblii.

2009 - 12.VI. Sakrament Bierzmowania - Ks. Bp. Marek Jędraszewski.

2009 - 13.VI. Msza św. odprawiona przez Ks. Prałata dr. Kazimierza Królaka, kapelana Związku Polskich Kawalerów Maltańskich oraz poświęcenie tablicy pamiątkowej dla uczczenia Komandora Maltańskiego, Michała Stanisława Dąbrowskiego.

2009 - 19.VI. Złoty Jubileusz Kapłaństwa byłego Proboszcza Parafii, ks. Michała Kamińskiego (TChr), połączony z Sumą Odpustową, Procesją Eucharystyczną oraz spotkaniem Jubilata z Parafianami przy stole.

2009 – 6.VII. 75. Poznańska Piesza Pielgrzymka na Jasną Górę z udziałem Ks. Wikariusza Michała Nowackiego i Parafian.

2009 – 23.X. Spotkanie kończące działalność istniejącego od 15. lat Komitetu Budowy Kościoła.

2009 - październik. Rozpoczęcie przygotowań do przyjęcia w Suchym Lesie młodzieży z okazji Europejskiego Spotkania Młodych (Taize) w Poznaniu - grudzień 2009 / styczeń 2010.

2009 - 29.XII. Przyjęcie młodzieży z Taize. Parafia Morasko – Suchy Las oraz Złotniki przyjęły łącznie ok. 210 osób z Polski, Francji, Niemiec, Włoch, Ukrainy, Chorwacji, Litwy oraz Białorusi (w tym księży, siostry zakonne i diakonów).

2010 - 9.IV. Koncert Stanisława Soyki: muzyczna interpretacja „Tryptyku Rzymskiego”. Inicjatywa Ośrodka Kultury w Suchym Lesie z okazji 5. rocznicy śmierci papieża Jana Pawła II.

2010 - 12.IV. Msza św. w intencji Ojczyzny oraz ofiar katastrofy w Smoleńsku (zginęło 96 osób) udających się na uroczystości do Katynia dla uczczenia ofiar zbrodni katyńskich (70 rocznica).

2010 - 29.V-6.VI. Misje Święte prowadzone przez Księży Misjonarzy z Gostynia: ks. Adama Adamskiego i ks. Stanisława Gawlickiego.
Hasło: „BĄDŹMY ŚWIADKAMI MIŁOŚCI”.

2010 - 25.VII. Złoty Jubileusz życia zakonnego s. Benigny Olszańskiej – Misjonarki Chrystusa Króla dla Polonii Zagranicznej, przebywającej na placówce w Suchym Lesie (Msza św. celebrowana przez ks. Zenona Gąsiorowskiego TChr, homilia – ks. kan. Andrzej Niwczyk).

2010 - 29/30. IX. Całonocna Adoracja Najświętszego Sakramentu.

2010 - 21.XI. Msza Jubileuszowa z okazji 10-lecia istnienia Chóru Parafialnego Soli Deo.

2011 - luty. Umieszczenie w sucholeskiej świątyni centralnego znaku: drewnianej rzeźby Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Wychodzące z Serca Jezusowego promienie, symbol Łaski Bożej, znajdują swoje powtórzenie w tych miejscach, poprzez które Pan Bóg działa i udziela swojej łaski: są to miejsca udzielania Sakramentów i głoszenia Słowa Bożego. Gestem Swojej ręki wskazuje Jezus na Tabernakulum, gdzie pozostawił nam Siebie w Chlebie dającym życie wieczne. W obliczu Jezusa wyczytać można troskę o to, aby nikt z tych, których dał Mu Ojciec nie zginął, ale miał życie wieczne.

2011 - 01.VII. Uroczystość NSPJ połączona z poświęceniem rzeźby, Figury Najświętszego Serca Pana Jezusa, przez Prefekta Seminarium, ks. Krzysztofa Różańskiego (Sumistę Odpustowego głoszącego od poniedziałku homilie przygotowujące parafian do Odpustu i uroczystego poświęcenia rzeźby).

2011 - 16-18.VIII. Pokaz w Domu Parafialnym ocenzonej w Parlamencie Europejskim wystawy: PRAWDA I PAMIĘĆ – SMOLEŃSK 10. IV 2010 (PKGP).

2011 - sierpień/wrzesień. Prace malarskie wewnątrz kościoła.

2011 - listopad. Ubogacenie świątyni o malowany na drewnie nowy wizerunek Matki Bożej Nieustającej Pomocy oraz wyścielenie siedzisk.

2012 - marzec. Modernizacja zawieszenia dzwonu (zmniejszenie drgań akustycznych przenoszonych na mury kościoła) oraz zamontowanie elektronicznego sterowania nowej generacji.

2013 - styczeń. Poświęcenie w Paray-le-Monial [namalowanego na zamówienie w Krakowie] obrazu NSPJ.

2013 - luty. Ofiarowanie dla kościoła w Suchym Lesie nowych lamp procesyjnych i nowoczesnego projektora z ekranem.

2013 - marzec/kwiecień. Ubogacenie wystroju kościoła przez ofiarowane uposażenie prezbiterium (świecznik z krzyżem, stojak pod paschał, zacheuszki i pulpit w miejscu przewodniczenia) oraz zakup ławek na balkon.

2013 - 4-11.V. Rekolekcje przed konsekracją kościoła: „Dzięki kościołowi stajemy się Kościołem” (Ks. dr Szymon Stułkowski).

2013 - 12.V. Poświęcenie kościoła i ołtarza (Ks. Abp Metropolita Poznański S. Gądecki).

2013 - 3-4.XI. Wizytacja kanoniczna w Parafii [uroczysta Msza św., procesja żałobna na cmentarzu w Chojnicy połączona z poświęceniem pomnika ks. B. Hertmanowskiego oraz spotkanie wiernych z Ks. Bp. Grzegorzem Balcerkiem].

2013 - 30.XI-6.XII. Misje Parafialne połączone z Intronizacją NSPJ w Rodzinach i Parafii, prowadzone przez Misjonarza O. Czesława Blocha, SCJ.

Oprac. Maria Krasnosielska